

UTKAST
22.6.2022

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om yrkesutbildning, universitetslagen, yrkeshögskolelagen, 26 § i lagen om utbildning som handleder för examensutbildning och 6 § i straffregisterlagen samt upphävande av lagen om rättsskyddsnämnden för studerande

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om yrkesutbildning, universitetslagen och yrkeshögskolelagen samt lagen om utbildning som handleder för examensutbildning och straffregisterlagen som har samband med dem ändras. I propositionen föreslås det därtill att lagen om rättsskyddsnämnden för studerande upphävs.

Det föreslås att bestämmelserna i lagen om yrkesutbildning, universitetslagen och yrkeshögskolelagen om hinder för utbildningsanordnares antagning som studerande, indragning av studierätten, narkotikatest och disciplinära åtgärder i samband med dessa preciseras. Skyldigheterna och rättigheterna i fråga om att få uppgifter om ett ärende som gäller indragning av studierätten preciseras i synnerhet i fråga om pågående processer. I propositionen föreslås dessutom bestämmelser om rätt att förvägra en studerande rätt att delta i praktiska uppgifter i anslutning till utbildningen, om han eller hon har ålagts narkotikatest på det sätt som avses i lagarna. Enligt förslaget kan en studerande förvägras rätt att delta för högst en månad åt gången också under behandlingen av ett ärende som gäller indragning av studierätten. Därtill föreslås det att en studerande ska anses ha avgått eller förlora sin studierätt när det har gått sex månader sedan ett beslut om avhållande från studier har fattats och grunden för avhållandet fortfarande gäller.

Det föreslås att rättsskyddsnämnden för studerande läggs ned. Omprövning av beslut om indragning och återställande av studierätten kan framöver sökas hos förvaltningsdomstolen i enlighet med lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2023. Lagen om upphävande av lagen om rättsskyddsnämnden för studerande föreslås dock träda i kraft den 1 januari 2024.

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om yrkesutbildning (531/2017) 85 § 3–5 mom. och 113 §, av dem 85 § 4 mom. sådant det lyder i lag 164/2022 och 113 § sådana de lyder i lag 1048/2020, *ändras* 40 § 2 mom., 41 § 2 och 3 mom., 75 § 7 mom., 76 § 7 mom., 81 §, 82 § 3–5 mom., 84 § 1 mom., 93 § 1, 3 och 5 mom., 115 § och 116 §, av dem 40 § 2 mom. och 41 § 2 mom. sådana de lyder i lag 547/2018 och 93 § 1 och 5 mom. sådana de lyder i lag 164/2022, samt *fogas* till 40 § ett nytt 5 mom., till lagen en ny 85 a och 85 b §, samt till 97 § 1 mom., sådant det lyder i lag /2022, en ny 4 punkt som följer:

40 §

Tillgänglighet vid antagning av studerande

I fråga om examina och kompetensområden som avses i 81 § ska som hinder för antagning som studerande också betraktas beslut om indragning av studierätten enligt 81 § i denna lag, 33 § i yrkeshögskolelagen eller 43 a § i universitetslagen, om inte studierätten har återställts senare, om omständigheter som har samband med skyddet för andras hälsa och säkerhet förutsätter det.

Bestämmelserna i denna paragraf och i 41 § tillämpas också när yrkesinriktade examensdelar som hör till examina som avses i 81 § avläggs på basis av personlig tillämpning.

41 §

Information om antagning som studerande

Om det är fråga om en examen eller ett kompetensområde som avses i 81 §, ska sökanden på begäran av utbildningsanordnaren lämna uppgifter om

- 1) beslut om indragning av studierätten, om inte studierätten har återställts senare,
- 2) ett ärende som gäller indragning av studierätten och som inletts högst två år före ansökningstidens utgång och i vilket inget beslut har fattats.

Utbildningsanordnaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att för antagningen som studerande av en annan utbildningsanordnare, en yrkeshögskola och ett universitet få nödvändiga uppgifter om

- 1) beslut om indragning av sökandens studierätt och grunderna för detta, om inte studierätten har återställts senare,

- 2) ett ärende som gäller indragning av sökandens studierätt och som inletts högst två år före ansökningstidens utgång och i vilket inget beslut har fattats.

75 §

Hävande av läroavtal och avtal om ordnande av läroavtalsutbildning samt avbrytande av sådan utbildning

Om en studerande avstängs från läroanstalten för viss tid eller avhålls från studierna eller om den studerandes studierätt avbryts tillfälligt på de grunder som anges i 96 § 3 mom eller om studerandes rätt att delta i praktiska uppgifter förvägras, avbryts läroavtalsutbildningen för motsvarande tid.

76 §

Hävande av utbildningsavtal och avbrytande av utbildning som grundar sig på utbildningsavtal

Om en studerande avstängs från läroanstalten för viss tid eller avhålls från studierna eller om den studerandes studierätt avbryts tillfälligt på de grunder som anges i 96 § 3 mom. eller om studerandes rätt att delta i praktiska uppgifter förvägras, avbryts den utbildning som grundar sig på ett utbildningsavtal för motsvarande tid.

81 §

Indragning av studierätten

När utbildningen eller utövandet av yrket inbegriper krav som hänför sig till minderårigas säkerhet eller patient- eller klientsäkerheten eller säkerheten i trafiken kan utbildningsanordnaren dra in rätten att avlägga examen och rätten att delta i examensutbildning (indragning av studierätten), om

1) den studerande genom att inom utbildningen upprepade gånger eller allvarligt äventyra någon annans hälsa eller säkerhet har visat sig vara uppenbart olämplig för utbildningsrelaterade praktiska uppgifter vid en läroanstalt, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö,

2) det är uppenbart att den studerande i fråga om sitt hälsotillstånd eller sin funktionsförmåga inte uppfyller förutsättningarna enligt 40 § för antagning som studerande, eller

3) den studerande när han eller hon har ansökt om att bli antagen för att avlägga examen har undanhållit sådan information om beslut om indragning av studierätten som avses i 41 § 2 mom. och som kunde ha utgjort hinder för antagningen.

När utbildningsrelaterade praktiska uppgifter vid en läroanstalt, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö i väsentlig grad förutsätter arbete med minderåriga, äldre och personer med funktionsnedsättning, kan utbildningsanordnaren dra in studierätten om det behövs för att skydda personer som hör till ovan nämnda grupper och om den studerande har dömts till straff för ett brott som avses i 17 kap. 18 §, 20 kap., 21 kap. 1–3 eller 6 §, 25 kap. 3 och 3 a §, 31 kap. 2 § eller 50 kap. 1, 2, 3, 4 eller 4 a § i strafflagen (39/1889).

Ett ärende som gäller indragning av studierätten inleds när den studerande har ålagts att genomgå kontroller eller undersökningar enligt 82 § 1 mom. eller när den studerande har getts tillfälle att bli hörd i ett ärende som gäller indragning av studierätten.

Innan studierätten dras in ska utbildningsanordnaren tillsammans med den studerande utreda hans eller hennes möjligheter att ansöka om att få avlägga någon annan examen eller genomgå

någon annan utbildning. Efter beslutet om indragning av studierätten ska utbildningsanordnaren hänvisa den studerande till någon annan utbildning eller vid behov till andra ändamålsenliga tjänster.

Bestämmelser om de examina och kompetensområden som omfattas av denna paragraf utfärdas genom förordning av statsrådet.

82 §

Information om indragning av studierätten

Utbildningsanordnaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att för bedömning av studierätten av en annan utbildningsanordnare, en yrkeshögskola och ett universitet få nödvändiga uppgifter om ett beslut om indragning av studierätten och om grunderna för detta, om inte studierätten har återställts, samt om ett ärende som gäller indragning av studierätten och som inletts högst två år tidigare och i vilket inget beslut har fattats.

Den studerande ska för en sådan bedömning av studierätten som avses i 81 § 2 mom. på begäran av utbildningsanordnaren visa upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 5 mom. i straffregisterlagen (770/1993), om utbildningsrelaterade praktiska uppgifter vid en läroanstalt, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö i väsentlig grad består av arbete med minderåriga, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Utbildningsanordnaren är trots sekretessbestämmelserna skyldig att lämna Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som ålagts verket och som gäller ett anhängigt ärende som gäller indragning av studierätten och anhängighetens upphörande samt beslut om indragning av studierätten och grunderna för detta.

84 §

Narkotikatest

Utbildningsanordnaren kan ålägga en studerande att visa upp ett intyg över narkotikatest, om det finns grundad anledning att misstänka att den studerande är narkotikapåverkad i utbildningsrelaterade praktiska uppgifter vid en läroanstalt, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö eller att den studerande är narkotikaberoende. En ytterligare förutsättning är att testet är nödvändigt för att klarlägga den studerandes funktionsförmåga och att den studerande sköter eller ska sköta uppgifter som kräver särskild noggrannhet, pålitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och där den studerandes handlande under narkotikapåverkan eller narkotikaberoende

85 a §

Förvägran av deltagande i undervisning och praktiska uppgifter

En studerande som stör undervisningen, beter sig våldsamt eller hotfullt eller äventyrar någon annans liv eller hälsa kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller en annan lokal där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en tillställning som arrangeras av utbildningsanordnaren.

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller för en person som arbetar vid läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av den studerandes våldsamma eller hotfulla beteende eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande. Under den tid som den studerande förvägrats att delta i undervisningen ska det som sådan studerandevård som avses i 99 § för den studerande ordnas möjlighet till ett personligt samtal med studerandevårdens psykolog eller kurator. Dessutom ska det för den studerande ordnas sådant annat stöd som den studerande behöver under den tid som den studerande förvägrats att delta i undervisningen och när denne återvänder till undervisningen. För den studerande utarbetas en plan för att stödja återgången till undervisningen.

Om den studerande har ålagts att genomgå narkotikatest enligt 84 § kan han eller hon förvägras rätt att delta i praktiska uppgifter i anslutning till studierna till dess att han eller hon visar upp ett intyg över narkotikatest, dock för högst en månad.

Om utbildningsanordnaren utifrån en utredning i ett ärende som gäller indragning av studierätten enligt 81 § har grundad anledning att misstänka att personen kan äventyra någon annans hälsa eller säkerhet, kan den studerande förvägras rätt att delta i praktiska uppgifter i anslutning till studierna högst för den tid som ärendet om indragning av studierätten är anhängigt, dock för högst en månad åt gången.

I situationer som avses i 3 och 4 mom. ska den personliga utvecklingsplanen för kunnandet uppdateras på det sätt som avses i 45 § för att trygga att den studerandes studier framskrider.

85 b §

Avhållande från studier

Om en studerande vägrar att genomgå kontroller och undersökningar enligt 82 § 1 mom. för konstaterande av hälsotillståndet, kan den studerande avhållas från studierna till dess att han eller hon går med på behövliga kontroller och undersökningar. En studerande som vägrar att visa upp ett straffregisterutdrag enligt 82 § 4 mom. kan avhållas från studierna till dess att han eller hon går med på att visa upp ett straffregisterutdrag.

Bestämmelser om när en studerande anses ha avgått till följd av avhållande från studierna finns i 97 § 1 mom. Innan en läropliktig anses ha avgått ska utbildningsanordnaren meddela den läropliktige samt dennes vårdnadshavare och någon annan laglig företrädare att den läropliktige kan anses ha avgått, om han eller hon inte iakttar bestämmelserna i denna paragraf.

93 §

Förfarandet i ärenden som gäller indragning och återställande av studierätten och i disciplinärenden

Beslut om att uppmana en studerande att för den tid som återstår av lektionen lämna klassrummet eller något annat rum där undervisningen ges ska fattas av den lärare som håller lektionen eller undervisningstillfället. Beslut om att uppmana en studerande att lämna en tillställning som arrangeras av läroanstalten fattas av rektorn eller en lärare. Beslut om skriftlig varning till en studerande och om förvägran av rätten att delta fattas av rektorn. Beslut om indragning och återställande av studierätten, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende och avhållande från studierna fattas av ett av utbildningsanordnaren tillsatt kollegialt organ. I fråga om en läropliktig som deltar i utbildning enligt denna lag som ordnas av en registrerad sam-

manslutning eller stiftelse fattas beslut om indragning och återställande av studierätten, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende och avhållande från studierna i fortsättningen dock av ett kollegialt organ som tillsatts av kommunen på utbildningsanordnarens hemort. Kommunens kollegiala organ ska delge utbildningsanordnaren beslutet i fråga. I fråga om andra än sådana läropliktiga som avses i läropliktslagen kan beslut om avstängning för viss tid för högst tre månader och beslut om uppsägning från internatboende fattas av rektorn om utbildningsanordnaren så beslutar.

Innan beslut om indragning av studierätten fattas ska behövlig expertutredning och annan utredning inhämtas och den studerande och dennes vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörda på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen.

Beträffande disciplinära åtgärder, indragning av studierätten och avhållande från studierna ska ett skriftligt beslut meddelas, och åtgärder enligt 85 a § ska registreras.

97 §

När studerande anses ha avgått

En studerande anses ha avgått, om

-
- 3) den studerande inte har genomfört utbildningen som handleder för arbete och ett självständigt liv inom den tid som anges i 11 §,
 - 4) det har gått sex månader sedan ett lagakraftvunnet beslut om avhållande från studierna enligt 85 b § fattades och grunden för avhållandet fortfarande föreligger.
-

115 §

Verkställande av disciplinbeslut och beslut om indragning av studierätten

Ett beslut om avstängning av en studerande för viss tid, uppsägning från internatboende, avhållande från studierna eller indragning av studierätten kan verkställas även om det överklagas, om inte förvaltningsdomstolen beslutar något annat.

116 §

Besvärsförbud

Ett ärende som gäller förvärvande av kunnande och som planerats i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet får inte överklagas genom besvär till den del ärendet gäller tidpunkten eller platsen för genomförandet av studierna. Ändring får inte heller sökas i ett ärende som gäller den studerandes individuella valmöjligheter. Ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket besvär som anförts i ett ärende som avses i 111 § 1 mom. har avgjorts får inte överklagas genom besvär. Inte heller i 55 § avsedda beslut av arbetslivskommissionen eller rektorn som meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Lag

om ändring av universitetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i universitetslagen (558/2009) 45 § 3 och 4 mom. och 83 §,
sådana de lyder, 45 § 3 och 4 mom. i lag 954/2011 och 83 § i lag 960/2015,
ändras 37 a § 2 mom., 37 b §, 43 § 1 mom., 43 a och 43 b §, 43 d § 1 mom., 45 a, 45 b och
83 a §, 84 § 3 mom. och 85 §, av dem 37 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 536/2017, 37 b, 43 a
och 43 b §, 43 d § 1 mom., 45 a, 45 b och 85 § sådana de lyder i lag 954/2011, och 83 a § och
84 § 3 mom. sådana de lyder i lag 960/2015, samt
fogas till lagen nya 45 c och 45 d § som följer:

37 a §

Tillgänglighet och förutsättningar för antagning som studerande

I fråga om studier som avses i 43 a § ska som hinder för antagning som studerande också betraktas beslut om indragning av studierätten enligt 81 § i lagen om yrkesutbildning, 33 § i yrkeshögskolelagen eller 43 a § i denna lag, om inte studierätten har återställts senare, om omständigheter som har samband med skyddet för andras hälsa och säkerhet förutsätter det

37 b §

Tillgång till information vid antagning av studerande

När det är fråga om studier som avses i 43 a § ska sökanden på begäran av universitetet lämna

- 1) sådana uppgifter om sitt hälsotillstånd som behövs för bedömning av antagningen som studerande,
- 2) uppgifter om beslut om indragning av studierätten, om inte studierätten har återställts senare,
- 3) uppgifter om ett ärende som gäller indragning av studierätten och som inletts högst två år före ansökningstidens utgång och i vilket inget beslut har fattats.

Universitetet har trots sekretessbestämmelserna rätt att av ett annat universitet, en yrkeshögskola och en utbildningsanordnare få nödvändiga uppgifter för antagningen som studerande om

1) beslut om indragning av sökandens studierätt och grunderna för detta, om inte studierätten har återställts senare,

2) ett ärende som gäller indragning av sökandens studierätt och som inletts högst två år före ansökningstidens utgång och i vilket inget beslut har fattats.

43 §

Förlust av studierätten

En studerande som inte har anmält sig på det sätt som bestäms i 39 § eller slutfört sina studier inom den tid som föreskrivs i 41 § eller inom den extra tid som anges i 42 § och en studerande som inte har beviljats extra tid för att slutföra studierna, förlorar sin studierätt. En studerande förlorar sin studierätt också om den grund för avhållande från studier som avses i 45 b § inte har upphört inom sex månader från det att beslutet om avhållandet vunnit laga kraft. Om den studerande senare vill inleda sina studier eller fortsätta dem, ska han eller hon hos universitetet ansöka om förnyad studierätt. Den studerande kan göra ansökan utan att delta i den antagning av studerande som avses i 36 §.

43 a §

Indragning av studierätten

När studierna är förbundna med krav som hänför sig till minderårigas säkerhet eller patient- eller kundsäkerheten kan universitetet dra in studierätten, om

1) den studerande genom att i sina studier upprepade gånger eller allvarligt äventyra någon annans hälsa eller säkerhet har visat sig vara uppenbart olämplig för praktiska uppgifter eller praktik i anslutning till studierna,

2) det är uppenbart att den studerande i fråga om hälsotillstånd och funktionsförmåga inte uppfyller förutsättningarna för antagning som studerande enligt 37 a § 1 mom., eller

3) den studerande vid ansökan om att bli antagen som studerande har undanhållit sådan information om beslut om indragning av studierätt som avses i 37 a § 2 mom. och som kunde ha utgjort hinder för antagning som studerande.

När studierna eller studierelaterad praktik i väsentlig utsträckning förutsätter arbete med minderåriga, äldre eller personer med funktionsnedsättning, kan universitetet dra in studierätten om det behövs i syfte att skydda personer som hör till ovan nämnda grupper och om den studerande har dömts till straff för ett brott som avses i 17 kap. 18 §, 20 kap., 21 kap. 1–3 eller 6 §, 25 kap. 3 och 3 a §, 31 kap. 2 § eller 50 kap. 1, 2, 3, 4 eller 4 a § i strafflagen.

Ett ärende som gäller indragning av studierätten inleds när den studerande har ålagts att genomgå kontroller eller undersökningar enligt 43 b § 1 mom. eller när den studerande har getts tillfälle att bli hörd i ett ärende som gäller indragning av studierätten.

Innan studierätten dras in ska universitetet i samråd med den studerande utreda den studerandes möjligheter att söka sig till någon annan utbildning. I samband med indragning av studierätten kan den studerande med sitt samtycke överflyttas till sådan annan utbildning inom universitetet i fråga om vilken den studerande uppfyller antagningsvillkoren. Efter indragningen

av studierätten ska universitetet hänvisa den studerande att söka till någon annan utbildning eller vid behov till andra ändamålsenliga tjänster.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de studier som omfattas av denna paragraf.

43 b §

Information om indragning av studierätten

Om det finns grundad anledning att misstänka att en studerande har ett hinder i anslutning till hälsotillståndet eller funktionsförmågan enligt 43 a § 1 mom. 2 punkten, kan den studerande åläggas att genomgå kontroller och undersökningar som utförs av en legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, om de är nödvändiga för att utreda den studerandes hälsotillstånd och funktionsförmåga. Universitetet svarar för kostnaderna för kontroller och undersökningar som detta har bestämt att ska utföras.

Universitetet har trots sekretessbestämmelserna rätt att för bedömning av studierätten få ett skriftligt utlåtande av en av universitetet anvisad läkare med självständig rätt att utöva yrket, av vilket framgår att den studerande har genomgått kontroll eller undersökning för utrönande av hälsotillståndet, samt en på kontrollen eller undersökningen grundad bedömning av den studerandes funktionsförmåga med anledning av de krav på hälsotillståndet som studierna ställer.

Universitetet har trots sekretessbestämmelserna rätt att för bedömning av studierätten av ett annat universitet, en yrkeshögskola och en utbildningsanordnare få nödvändiga uppgifter om

1) beslut om indragning av den studerandes studierätt och grunderna för detta, om inte studierätten har återställts senare,

2) ett ärende som gäller indragning av studierätten och som inletts högst två år tidigare och i vilket inget beslut har fattats.

Den studerande ska för bedömning av studierätten enligt 43 a § 2 mom. på begäran av universitetet visa upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 5 mom. i straffregisterlagen (770/1993), om den studerande under studierna eller studierelaterad praktik ges uppgifter som i väsentlig grad förutsätter arbete bland minderåriga, äldre eller personer med funktionsnedsättning.

Universitetet är trots sekretessbestämmelserna skyldigt att ge Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som ålagts verket och som gäller ett anhängigt ärende som gäller indragning av studierätten och anhängighetens upphörande samt beslut om indragning av studierätten eller överföring till annan utbildning och grunderna för detta.

43 d §

Narkotikatest

Universitetet kan ålägga en studerande att visa upp ett intyg över narkotikatest, om det finns grundad anledning att misstänka att den studerande är narkotikapåverkad i studierelaterade praktiska uppgifter eller praktik eller att den studerande är narkotikaberoende. En ytterligare förutsättning är att testet är nödvändigt för att klarlägga den studerandes funktionsförmåga och att den studerande sköter eller ska sköta uppgifter som kräver särskild noggrannhet, pålitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och där den studerandes handlande under narkotikapåverkan eller narkotikaberoende

1) allvarligt äventyrar den studerandes eller någon annans liv eller hälsa,

2) allvarligt äventyrar skyddet eller integriteten i fråga om uppgifter som skyddas av sekretessbestämmelserna, eller

3) väsentligt ökar risken för olaga handel med och spridning av sådana ämnen som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen (373/2008) och som är i universitetets eller i en praktikplats besittning.

45 a §

Förvägran av deltagande i undervisning, praktiska uppgifter eller praktik

En studerande som stör undervisningen, beter sig våldsamt eller hotfullt eller äventyrar någon annans liv eller hälsa kan bli tillsagd att lämna det rum där undervisningen ges eller en tillställning som arrangeras av universitetet. En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar vid universitetet eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av elevens våldsamma eller hotfulla beteende eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras oskäligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande.

Om den studerande har ålagts att genomgå narkotikatest enligt 43 d § kan han eller hon förvägras rätt att delta i praktiska uppgifter eller i praktik till dess att han eller hon visar upp ett intyg över narkotikatest, dock för högst en månad.

Om universitetet utifrån en utredning i ett ärende som gäller indragning av studierätten enligt 43 a § har grundad anledning att misstänka att den studerande kan äventyra någon annans hälsa eller säkerhet, kan den studerande förvägras rätt att delta i praktiska uppgifter eller praktik högst för den tid som ärendet om indragning av studierätten är anhängigt, dock för högst en månad åt gången.

45 b §

Avhållande från studier

Om en studerande vägrar att genomgå kontroller och undersökningar enligt 43 b § 1 mom. för konstaterande av hälsotillståndet, kan den studerande avhållas från studierna till dess att han eller hon går med på behövliga kontroller och undersökningar.

En studerande som vägrar att visa upp ett straffregisterutdrag enligt 43 b § 4 mom. kan avhållas från studierna till dess att han eller hon går med på att visa upp ett straffregisterutdrag.

Bestämmelser om förlust av studierätten till följd av avhållande från studierna finns i 43 § 1 mom.

45 c §

Förfarandet i ärenden som gäller indragning av studierätten samt i disciplinärenden

Beslut om indragning av studierätten fattas av universitetets styrelse. Innan beslut om indragning av studierätten fattas ska behövlig utredning om ärendet skaffas samt den studerande ges tillfälle att bli hörd på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen.

Beslut om skriftlig varning till en studerande fattas av universitetets rektor och om avstängning av en studerande för viss tid av universitetets styrelse. Innan ett ärende avgörs ska den handling eller försummelse som är orsaken till disciplinstraffet specificeras, behövlig utredning

skaffas samt den studerande ges tillfälle att bli hörd i frågan på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen.

Rektorn, en person inom undervisnings- och forskningspersonalen och en praktikhandledare kan i fall som avses i 45 a § 1 mom. handla samfällt eller var för sig och beslut om åtgärder enligt 45 a § 2 och 3 mom. fattas av rektorn. Åtgärderna ska registreras. Beslut som avses i 45 b § fattas av rektorn.

Samtidigt som beslut fattas om indragning av studierätten, avstängning för viss tid eller avhållande från studier ska det beslutas om verkställighet innan beslutet har vunnit laga kraft och om verkställighetstidpunkten.

45 d §

Behandling av ärenden som gäller hälsotillstånd och domar i brottmål

Uppgifter enligt 37 b och 43 b–43 d § om hälsotillståndet hos en studerande eller den som ansöker om att bli antagen som studerande får behandlas endast av dem som bereder eller fattar beslut om antagningen av studerande, indragning eller återställande av studierätten eller disciplinåtgärder eller ger utlåtanden i sådana frågor.

Uppgifter om en studerandes straffregisterutdrag enligt 43 a § 2 mom. får behandlas endast av dem som bereder eller fattar beslut om indragning av studierätten.

Universitetet ska definiera de uppgifter som innebär hantering av information som avses i 1 och 2 mom.

Universitetet ska förvara uppgifter som avses i 1 och 2 mom. separat från övriga personuppgifter. Dessa uppgifter ska avföras ur registret omedelbart när det inte längre föreligger någon grund för att bevara dem för de lagstadgade uppgifterna, dock senast fyra år från det att uppgifterna fördes in i registret.

83 a §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Andra beslut än beslut enligt 82 § som universitetet har fattat i ett förvaltningsärende samt beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Besvär över beslut som gäller indragning av studierätten eller återställande av studierätten samt varning, avstängning för viss tid och avhållande från studier ska behandlas skyndsamt.

84 §

Besvärsförbud

Beslut av förvaltningsdomstolen som gäller antagning av studerande enligt 36 §, förlust av studierätten enligt 43 §, disciplinära åtgärder enligt 45 § eller avhållande från studier enligt 45 b § får inte överklagas genom besvär.

85 §

Verkställighet av beslut om indragning av studierätten samt om disciplinära åtgärder

Ett beslut om indragning av studierätten, avstängning av en studerande för viss tid eller avhållande från studier kan verkställas även om det har överklagats, om förvaltningsdomstolen inte beslutar något annat.

Denna lag träder i kraft den 20 . . .

Lag

om ändring av yrkeshögskolelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i yrkeshögskolelagen (932/2014) 38 § 3 och 4 mom.,
ändras 26 § 2 mom., 27 §, 32 § 1 mom., 33 och 34 §, 36 § 1 mom., 39, 40, 58 och 59 § samt
60 § 3 mom., av dem 26 § 2 mom. sådant det lyder i lag 537/2017 och 32 § 1 mom. sådant det
lyder i lag 325/2015, samt
fogas till lagen nya 38 a och 38 b § som följer:

26 §

Tillgänglighet och förutsättningar för antagning som studerande

I fråga om studier som avses i 33 § ska som hinder för antagning som studerande också betraktas beslut om indragning av studierätten enligt 81 § i lagen om yrkesutbildning, 33 § i denna lag eller 43 a § i universitetslagen, om inte studierätten har återställts senare, om omständigheter som har samband med skyddet för andras hälsa och säkerhet förutsätter det.

27 §

Tillgång till information vid antagning av studerande

Då det är fråga om studier som avses i 33 § ska den som ansöker om att bli antagen som studerande på begäran av yrkeshögskolan lämna

1) sådana uppgifter om sitt hälsotillstånd som behövs för bedömning av antagningen som studerande,

2) uppgifter om beslut om indragning av studierätten, om inte studierätten har återställts senare,

3) uppgifter om ett ärende som gäller indragning av sökandens studierätt och som inletts högst två år före ansökningstidens utgång och i vilket inget beslut har fattats.

Yrkeshögskolan har trots sekretessbestämmelserna rätt att av en annan yrkeshögskola, ett universitet och en utbildningsanordnare få nödvändiga uppgifter för antagningen som studerande om

1) beslut om indragning av sökandens studierätt och grunderna för detta, om inte studierätten har återställts senare,

2) ett ärende som gäller indragning av sökandens studierätt och som inletts högst två år före ansökningstidens utgång och i vilket inget beslut har fattats.

32 §

Förlust av studierätten

En studerande som inte har anmält sig på det sätt som föreskrivs i 29 § eller inte har slutfört sina studier inom den tid som föreskrivs i 30 § eller inom den extra tid som beviljats enligt 30 a § och en studerande som inte har beviljats extra tid för att slutföra studierna, förlorar sin studierätt. En studerande förlorar sin studierätt också om den grund för avhållande från studier som avses i 38 b § inte har upphört inom sex månader från det att beslutet om avhållandet vunnit laga kraft. Om den studerande senare vill inleda sina studier eller fortsätta dem, ska han eller hon ansöka om förnyad studierätt hos yrkeshögskolan. Den studerande kan göra ansökan utan att delta i den antagning av studerande som avses i 28 §.

33 §

Indragning av studierätten

När studierna är förbundna med krav som hänför sig till minderårigas säkerhet eller patient- eller kundsäkerheten eller säkerheten i trafiken kan yrkeshögskolan dra in studierätten, om

1) den studerande genom att i sina studier upprepade gånger eller allvarligt äventyra någon annans hälsa eller säkerhet har visat sig vara uppenbart olämplig för praktiska uppgifter eller praktik i anslutning till studierna,

2) det är uppenbart att den studerande inte i fråga om hälsotillstånd och funktionsförmåga uppfyller förutsättningarna för antagning som studerande enligt 26 § 1 mom., eller

3) den studerande vid ansökan om att bli antagen som studerande har undanhållit sådan information om beslut om indragning av studierätt som avses i 26 § 2 mom. och som kunde ha utgjort hinder för antagning som studerande.

När studierna eller studierelaterad praktik i väsentlig utsträckning förutsätter arbete med minderåriga, äldre eller personer med funktionsnedsättning, kan yrkeshögskolan dra in studierätten

om det behövs i syfte att skydda personer som hör till ovan nämnda grupper och om den studerande har dömts till straff för ett brott som avses i 17 kap. 18 §, 20 kap., 21 kap. 1–3 eller 6 §, 25 kap. 3 och 3 a §, 31 kap. 2 § eller 50 kap. 1, 2, 3, 4 eller 4 a § i strafflagen (39/1889).

Ett ärende som gäller indragning av studierätten inleds när den studerande har ålagts att genomgå kontroller eller undersökningar enligt 34 § 1 mom. eller när den studerande har getts tillfälle att bli hörd i ett ärende som gäller indragning av studierätten.

Innan studierätten dras in ska yrkeshögskolan i samråd med den studerande utreda den studerandes möjligheter att söka sig till någon annan utbildning. I samband med indragning av studierätten kan den studerande med sitt samtycke överflyttas till sådan annan utbildning inom yrkeshögskolan i fråga om vilken den studerande uppfyller antagningsvillkoren. Efter indragningen av studierätten ska yrkeshögskolan hänvisa den studerande att söka till någon annan utbildning eller vid behov till andra ändamålsenliga tjänster.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de studier som omfattas av denna paragraf.

34 §

Information om indragning av studierätten

Om det finns grundad anledning att misstänka att en studerande har ett hinder i anslutning till hälsotillståndet eller funktionsförmågan enligt 33 § 1 mom. 2 punkten, kan den studerande åläggas att genomgå kontroller och undersökningar som utförs av en legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, om de är nödvändiga för att utreda den studerandes hälsotillstånd och funktionsförmåga. Yrkeshögskolan svarar för kostnaderna för kontroller och undersökningar som denna har bestämt att ska utföras.

Yrkeshögskolan har trots sekretessbestämmelserna rätt att för bedömning av studierätten få ett skriftligt utlåtande av en av yrkeshögskolan anvisad läkare med självständig rätt att utöva yrket, av vilket framgår att den studerande har genomgått kontroll eller undersökning för uträddande av hälsotillståndet, samt en på kontrollen eller undersökningen grundad bedömning av den studerandes funktionsförmåga med anledning av de krav på hälsotillståndet som studierna ställer.

Yrkeshögskolan har trots sekretessbestämmelserna rätt att för bedömningen av studierätten av en annan yrkeshögskola, ett universitet och en utbildningsanordnare få nödvändiga uppgifter om

1) beslut om indragning av den studerandes studierätt och grunderna för detta, om inte studierätten har återställts senare,

2) ett ärende som gäller indragning av studierätten och som inletts högst två år tidigare och i vilket inget beslut har fattats.

Den studerande ska för bedömning av studierätten enligt 33 § 2 mom. på begäran av yrkeshögskolan visa upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 5 mom. i straffregisterlagen (770/1993), om den studerande under studierna eller studierelaterad praktik ges uppgifter som i väsentlig grad förutsätter arbete bland minderåriga, äldre eller personer med funktionsnedsättning.

Yrkeshögskolan är trots sekretessbestämmelserna skyldig att ge Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som ålagts verket och som gäller ett anhängigt ärende som gäller indragning av studierätten

och anhängighetens upphörande samt beslut om indragning av studierätten eller överföring till annan utbildning inklusive beslutsgrunderna.

36 §

Narkotikatest

Yrkeshögskolan kan ålägga en studerande att visa upp ett intyg över narkotikatest, om det finns grundad anledning att misstänka att den studerande är narkotikapåverkad av sådana ämnen som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen (373/2008) i studierelaterade praktiska uppgifter eller praktik eller att den studerande är narkotikaberoende. En ytterligare förutsättning är att testet är nödvändigt för att klarlägga den studerandes funktionsförmåga och att den studerande sköter eller ska sköta uppgifter som kräver särskild noggrannhet, pålitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och där den studerandes handlande under narkotikapåverkan eller narkotikaberoende

- 1) allvarligt äventyrar den studerandes eller någon annans liv eller hälsa,
 - 2) allvarligt äventyrar säkerheten i trafiken,
 - 3) allvarligt äventyrar skyddet eller integriteten i fråga om uppgifter som skyddas av sekretessbestämmelserna, eller
 - 4) väsentligt ökar risken för olaga handel med och spridning av narkotika som är i yrkeshögskolans eller i dess huvudmans eller i en praktikplats besittning.
-

38 a §

Förvägran av deltagande i undervisning, praktiska uppgifter eller praktik

En studerande som stör undervisningen, betar sig våldsamt eller hotfullt eller äventyrar någon annans liv eller hälsa kan bli tillsagd att lämna det rum där undervisningen ges eller en tillställning som arrangeras av yrkeshögskolan. En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar vid yrkeshögskolan eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av elevens våldsamma eller hotfulla beteende eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras oskäligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande.

Om den studerande har ålagts att genomgå narkotikatest enligt 36 § kan han eller hon förvägras rätt att delta i praktiska uppgifter eller i praktik till dess att han eller hon visar upp ett intyg över narkotikatest, dock för högst en månad.

Om yrkeshögskolan utifrån en utredning i ett ärende som gäller indragning av studierätten enligt 33 § har grundad anledning att misstänka att den studerande kan äventyra någon annans hälsa eller säkerhet, kan den studerande förvägras rätt att delta i praktiska uppgifter eller praktik högst för den tid som ärendet om indragning av studierätten är anhängigt, dock för högst en månad åt gången.

38 b §

Avhållande från studier

Om en studerande vägrar att genomgå kontroller och undersökningar enligt 34 § 1 mom. för konstaterande av hälsotillståndet, kan den studerande avhållas från studierna till dess att han eller hon går med på behövliga kontroller och undersökningar.

En studerande som vägrar att visa upp ett straffregisterutdrag enligt 34 § 4 mom. kan avhållas från studierna till dess att han eller hon går med på att visa upp ett straffregisterutdrag.

Bestämmelser om förlust av studierätten till följd av avhållande från studier finns i 32 § 1 mom.

39 §

Förfarandet i ärenden som gäller indragning av studierätten samt i disciplinärenden

Beslut om indragning av studierätten fattas av yrkeshögskolans styrelse. Innan beslut om indragning av studierätten fattas ska behövlig utredning om ärendet skaffas samt den studerande ges tillfälle att bli hörd på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen.

Beslut om skriftlig varning till en studerande fattas av yrkeshögskolans rektor och om avstängning av en studerande för viss tid av yrkeshögskolans styrelse. Innan ett ärende avgörs ska den handling eller försummelse som är orsaken till disciplinstraffet specificeras, behövlig utredning skaffas samt den studerande ges tillfälle att bli hörd i frågan på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen.

Rektorn, en lärare och en praktikhandledare kan i fall som avses i 38 a § 1 mom. handla samfällt eller var för sig och beslut om åtgärder enligt 38 a § 2 och 3 mom. fattas av rektorn. Åtgärderna ska registreras. Beslut som avses i 38 b § fattas av rektorn.

Samtidigt som beslut fattas om indragning av studierätten, avstängning för viss tid eller avhållande från studier ska det beslutas om verkställighet innan beslutet har vunnit laga kraft och om verkställighetstidpunkten.

40 §

Behandling av ärenden som gäller hälsotillstånd och domar i brottmål

Uppgifter enligt 27 och 34–36 § om hälsotillståndet hos en studerande eller den som ansöker om att bli antagen som studerande får behandlas endast av dem som bereder eller fattar beslut om antagningen av studerande, indragning eller återställande av studierätten eller disciplinåtgärder eller ger utlåtanden i sådana frågor.

Uppgifter om en studerandes straffregisterutdrag enligt 33 § 2 mom. får behandlas endast av dem som bereder eller fattar beslut om indragning av studierätten.

Yrkeshögskolan ska definiera de uppgifter som innebär behandling av information som avses i 1 och 2 mom.

Yrkeshögskolan ska förvara uppgifter som avses i 1 och 2 mom. separat från övriga personuppgifter. Dessa uppgifter ska avföras ur registret omedelbart när det inte längre föreligger någon grund för att bevara dem för de lagstadgade uppgifterna, dock senast fyra år från det att uppgifterna fördes in i registret.

58 §

Sökande av ändring i beslut av en yrkeshögskola

Ändring i ett beslut som en yrkeshögskola har fattat i ett förvaltningsärende får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Besvär över beslut som gäller indragning av studierätten eller återställande av studierätten samt varning, avstängning för viss tid och avhållande från studier ska behandlas skyndsamt.

59 §

Verkställighet av beslut om indragning av studierätten samt om disciplinära åtgärder

Ett beslut om indragning av studierätten, avstängning av en studerande för viss tid eller avhållande från studier kan verkställas även om det har överklagats, om förvaltningsdomstolen inte beslutar något annat.

60 §

Besvärstförbud

Beslut av förvaltningsdomstolen som gäller antagning av studerande enligt 28 §, förlust av studierätten enligt 32 §, disciplinära åtgärder enligt 38 § eller avhållande från studier enligt 38 b § får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 . . .

Lag

om ändring av 26 § i lagen om utbildning som handleder för examensutbildning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utbildning som handleder för examensutbildning (1215/2020) 26 § 1 mom., sådant det lyder i lag 166/2022, som följer:

26 §

Tillämpning av lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning

Vid ordnandet av handledande utbildning tillämpas vad som i lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen eller lagen om yrkesutbildning för den berörda anordnarens del föreskrivs om undervisningens offentlighet, försök, utvecklings-, handlednings- och stöduppgifter för specialundervisning eller särskilt stöd, elev- och studerandevård, personal, samarbete med studerandenas vårdnadshavare, elev- och studerandekår, utvärdering av utbildningen samt sekretess och behandling av personuppgifter, om inte något annat föreskrivs i lag. Dessutom tillämpas vad som när det gäller utbildningsanordnaren i fråga föreskrivs om disciplin och därmed sammanhängande förfaranden i 36, 36 a, 36 b och 36 d–36 g § i lagen om grundläggande utbildning, med undantag av bestämmelserna om kvarsittning, och i 40–43 och 45–48 § i gymnasielagen och 80, 85, 85 a §, 86 § och 87 §, 89–93 och 115 § i lagen om yrkesutbildning samt vad som i nämnda lagar föreskrivs om sökande av ändring i ärenden som gäller disciplinära åtgärder. Om utbildningen ordnas av kommunen utan tillstånd att ordna utbildning, tillämpas i fråga om det som anges i detta moment vad som i lagen om grundläggande utbildning föreskrivs om saken. Med avvikelse från det som föreskrivs ovan i detta moment tillämpas på förvägrande av rätt att delta i undervisning vad som i lagen om yrkesutbildning föreskrivs om förvägrande.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Lag

om ändring av 6 § i straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i straffregisterlagen (770/1993) 6 § 5 mom., sådant det lyder i lag 555/2017, som följer:

6 §

Dessutom får en studerande ett i 2 mom. avsett straffregisterutdrag beträffande sig själv för att i sådana praktiska uppgifter i läroanstalten, på en arbetsplats eller i en annan inlärningsmiljö eller under praktik som har samband med utbildningen kunna åta sig en uppgift som i väsentlig grad består i att arbeta med minderåriga, äldre eller personer med funktionsnedsättning och där ett utdrag på begäran ska visas upp för utbildningsanordnaren eller högskolan i enlighet med lagen om yrkesutbildning (531/2017), yrkeshögskolelagen (932/2014) eller universitetslagen (558/2009). Utdraget är avgiftsfritt.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Lag

om upphävande av lagen om rättsskydds nämnden för studerande

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om rättsskydds nämnden för studerande ()

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Denna lag träder i kraft den 20 . Vid denna lags ikraftträdande upphör verksamheten för rättsskydds nämnden för studerande. Ärenden som är anhängiga vid nämnden vid denna lags ikraftträdande överförs till Helsingfors förvaltningsdomstol för behandling.

Helsingfors den xx xxxx 20xx

Statsminister

Sanna Marin

...minister Förnamn Efternamn